

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

**REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2014-4-52 (Muafiyet/Menfi Tespit)  
Karar Sayısı : 14-54/920-416  
Karar Tarihi : 25.12.2014

**A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KADIRIMCI  
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,  
Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

**B. RAPORTÖRLER:** Esin AYGÜN, Gülçin DERE, Nesibe AYAN

**C. BİLDİRİMDE  
BULUNAN**

:- Çelik Motor Ticaret A.Ş.  
Temsilcileri: Av. Efser Zeynep ERGÜN, Av. Sibel Yılmaz ATİK, Av.  
Ceren Görmüş AVUNDUK  
Büyükdere Cad. No:127 Astoria A Kule Kat: 6-7-24-26-27  
Esentepe/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Çelik Motor Ticaret A.Ş. ile yetkili servisleri arasında imzalanan "Yetkili Servis İşletme Sözleşmesi"nin 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere ilişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında olduğunun tespiti ile anılan Sözleşme'nin ekinde yer alan ve Çelik Motor Ticaret A.Ş. tarafından KIA yetkili servislerine uygulanması planlanan "KIA Yedek Parça Prim Sistemi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 14.07.2014 tarih ve 4029 sayı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 15.12.2014 tarih ve 2014-4-52/MM sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- Çelik Motor Ticaret A.Ş. ile yetkili servisleri arasında imzalanan "Yetkili Servis İşletme Sözleşmesi"nin 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere ilişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2005/4 sayılı Tebliğ) ile sağlanan muafiyetten yararlandığı,
  - Sözleşme'nin ekinde yer alan ve Çelik Motor Ticaret A.Ş. tarafından KIA yetkili servislerine uygulanması planlanan "KIA Yedek Parça Prim Sistemi"ne ise 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceği, ancak söz konusu prim sistemine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi gereğince 3 yıl süreli olarak bireysel muafiyet tanınmasının mümkün olduğu

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

**G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

**G.1. Taraflar**

**G.1.1. Çelik Motor Ticaret A.Ş. (Çelik Motor)**

- (4) Enerji, içecek, otomotiv, finans, perakende ve sağlık sektörlerinde faaliyet gösteren

## 14-54/920-416

Anadolu Grubu'nun şirketlerinden biri olan Çelik Motor, 2001 yılından itibaren KIA marka binek araç ve hafif ticari araç modellerinin Türkiye distribütörlüğünü gerçekleştirmekte olup, ayrıca her marka motorlu aracın kiralama hizmetini yürütmektedir. Şirketin ana ortağı Anadolu Endüstri Holding A.Ş.'dir.

### G.2. İlgili Pazar

#### G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (5) Dosya kapsamında incelenen sözleşme ve prim sisteminin satış sonrası hizmetleri konu edinmesi ve bu bağlamda benzer yöndeki geçmiş tarihli Kurul kararlarında satış sonrası hizmetlerin marka ve hatta kimi durumlarda model bazında tanımlandığı dikkate alınarak ilgili ürün pazarı *"KIA marka araçların satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri pazarı"* olarak belirlenmiştir<sup>1</sup>.

#### G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (6) İlgili coğrafi pazar, inceleme konusu sözleşme ve prim sisteminin Türkiye'nin her yerinde faaliyet gösterecek olan Çelik Motor yetkili servislerinde uygulanacak olması sebebiyle *"Türkiye"* olarak tanımlanmıştır.

### G.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

#### G.3.1. Bildirim Konusu Sözleşme

- (7) Bildirim Formu'nun ekinde inceleme konusu sözleşmelere örnek teşkil etmesi bakımından 01.03.2012 tarihinde Çelik Motor ile yetkili servisi Asal Otomotiv ve Ticaret A.Ş. (Asal Otomotiv) arasında imzalanan "Yetkili Servis İşletme Sözleşmesi"nin bir örneğine yer verilmiştir.
- (8) Çelik Motor ile yetkili servisi Asal Otomotiv arasında imzalanan "Yetkili Servis İşletme Sözleşmesi"nin 1. maddesinde sözleşmenin konusu; (.....)
- (9) 2005/4 sayılı Tebliğ'in 4.maddesi, Tebliğ kapsamında tanınan muafiyetin genel koşullarını belirlemektedir. Buna göre, muafiyet hükümleri sağlayıcının, motorlu taşıt veya yedek parça ya da bakım ve onarım hizmeti sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %30'u; motorlu taşıtların dağıtımı için niceliksel seçici dağıtımın tercih edildiği anlaşmalarda ise %40'ı geçmemesi durumunda uygulanmakta olup niteliksel seçici dağıtım sistemi oluşturan anlaşmalar için ise herhangi bir pazar payı eşiği bulunmamaktadır. Öte yandan Tebliğ, sağlayıcı ile dağıtıcı ya da yetkili servis arasında yapılan anlaşmada, dikey anlaşmadan doğan hakların ve yükümlülüklerinin seçilen başka bir dağıtıcıya veya yetkili servise aktarılmasını; feshin detaylı ve objektif gerekçelerini içerecek biçimde yazılı olarak yapılmasını öngörmekte ve buna ilişkin süreleri belirlemekte, son olarak taraflar arasında ortaya çıkacak anlaşmazlıkların bağımsız uzmana götürülmesine imkan tanımaktadır.
- (10) Çelik Motor ile yetkili servisi Asal Otomotiv arasında imzalanan "Yetkili Servis İşletme Sözleşmesi"nin 1. maddesinde (.....). Satış sonrası hizmetlerde seçilen dağıtım sistemi bakımından Tebliğ'de öngörülen koşullara aykırılık bulunmamaktadır.
- (11) Bildirime konu Sözleşme'nin 14. maddesinde (.....)
- (12) Sözleşme'nin 23. maddesinde (.....)
- (13) (.....) Sözleşme'nin 24. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre mal ve hizmet sağlama yükümlülükleri, satış hedeflerinin korunması veya bu hedeflere ulaşılması, stok taşıma

<sup>1</sup> 24.7.2008 tarih ve 08-47/670-263 sayılı, 22.4.2010 tarih ve 10-33/512-186 sayılı, 25.11.2009 tarih ve 09-57/1349-345 sayılı Kurul kararları.

## 14-54/920-416

yükümlülüğünün yerine getirilip getirilmediği, değişik markaların hizmetleri ile ilgili sağlayıcının öne sürdüğü koşullar, yetki verilmemiş bir tesis yerinde faaliyet göstermesinin engellenmesi, anlaşmanın fesih bildiriminde gösterilen gerekçelerin anlaşmanın feshini haklı gösterip göstermeyeceği gibi konular hakeme götürülecek konular arasında sayılmaktadır.

- (14) Söz konusu Sözleşme maddeleri dikkate alındığında, bildirim konu Sözleşmenin 2005/4 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi çerçevesinde belirtilen muafiyet için gerekli olan genel koşulları sağladığı anlaşılmaktadır.
- (15) 2005/4 sayılı Tebliğ'in 5.maddesi ise anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran sınırlamaları düzenlemektedir. Buna göre, tavsiye niteliğinde fiyatlar istisna olmak şartıyla dağıtıcı ya da yetkili servisin kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin kısıtlanması ya da Tebliğ'de belirlenen bazı istisnalar dışında dağıtıcı ya da yetkili satıcının anlaşma konusu mal ve hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamaların getirilmesi, seçici dağıtım sisteminde sistem üyelerinin kendi aralarındaki alışverişlerinin engellenmesi gibi bazı haller anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır.
- (16) Sözleşme'nin incelenmesi sonucunda Tebliğ'in 5.maddesinde yer verilen ve anlaşmanın tümünün grup muafiyetinden yararlanmasını engelleyecek hükümlerin bulunmadığı saptanmıştır. Diğer taraftan yetkili servislerin yedek parçaları Çelik Motor'dan veya diğer KIA servislerinden temin etmesini kısıtlayan bir düzenleme bulunmadığı gibi, yetkili servislere getirilmiş doğrudan veya dolaylı pasif veya aktif satışın kısıtlanmasına yönelik düzenleme de bulunmamaktadır.
- (17) Dolayısıyla yapılan incelemede bildirim konu Çelik Motor'un yetkili servisleri ile yapacağı örnek sözleşme hükümlerinin 2005/4 sayılı Tebliğ ile tanınan muafiyet için gerekli genel koşulları taşıdığı ve anlaşmayı muafiyet kapsamı dışına çıkaracak kısıtlamalar içermediği kanaatine varılmıştır.
- (18) 2005/4 sayılı Tebliğ'in Özel Hükümler başlıklı 6. maddesi Tebliğ kapsamında muafiyetten yararlanamayacak olan yükümlülükleri düzenlemektedir. Söz konusu yükümlülükler anlaşmanın geri kalanından ayrılabilirse, sözleşmenin bu yükümlülükler dışında kalan hükümleri muafiyetten yararlanmaya devam etmektedir. Tebliğ'in 3. maddesinin (b) bendinde; alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden malları veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını veya yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük olarak tanımlanmakta olup alıcının bir önceki takvim yılındaki alımları esas alınarak ilgili pazardaki anlaşma konusu mal veya hizmetlerin ya da onları ikame eden mal veya hizmetlerin %30'undan fazlasını sağlayıcıdan veya sağlayıcının göstereceği başka bir teşebbüsten satın almasına yönelik alıcıya getirilen her türlü doğrudan veya dolaylı yükümlülüğün de rekabet etmeme yükümlülüğü kapsamında değerlendirileceği belirtilmiştir.
- (19) 2005/4 sayılı Tebliğ'in Açıklanmasına Dair Kılavuz'a (Kılavuz) göre Tebliğ, teşebbüslerin pazarlara erişimini sağlamayı ve özellikle dağıtıcılara ve yetkili servislere, farklı sağlayıcıların araçlarını satma ve onarma olanağı vermeyi yani "çok markalılığı" amaçlamaktadır. Böylece araç satışı, bakım ve onarımı ya da yedek parçaların satışı ile ilgili getirilecek doğrudan veya dolaylı herhangi bir rekabet etmeme yükümlülüğü Tebliğ'in 6. maddesi ile yasaklanmaktadır. Bu bağlamda dağıtım ağı üyesinin yalnızca sağlayıcının mallarını satmasına ya da sözleşme konusu mallarla rekabet eden malları satmamasına neden olan faydalar veya teşvikler de rekabet etmeme yükümlülüğü olarak kabul edilmektedir. Bir başka ifade ile Tebliğ, dağıtıcıları ya da yetkili servisleri aynı ilgili pazara ait araç veya yedek parça alımlarının %30'dan fazlasını tek bir sağlayıcıdan almak zorunda bırakan doğrudan ya da dolaylı yükümlülükleri grup muafiyeti dışına çıkarmaktadır. Kılavuz'da ayrıca, pazar rakip sağlayıcılara kapatılmadığı sürece, bu yükümlülüklerin rekabet açısından sorun yaratmayacağı belirtilmiştir. Kılavuz'da açıkça

bir alıcının alımlarının belirli bir oranına (%30'dan fazla) dayanan sadakat indirimlerinin dolaylı bir rekabet etmeme yükümlülüğü olarak değerlendirileceği; ancak ölçek ekonomileri ile bağlantılı olan indirimlerin bu kapsamda ele alınamayacağı ifade edilmiştir. Bu nedenle Çelik Motor'un yetkili servislerine yönelik olarak uygulamayı planladığı prim sisteminin sadakat etkisi yaratıp yaratmadığının, prim sistemi sonucunda 2005/4 sayılı Tebliği çerçevesinde alternatif yedek parça sağlayıcılarına yönelik pazarda rekabeti kısıtlayıcı bir etki doğup doğmayacağı ve prim sisteminin Tebliğ'in 3/b bendi ve 6. maddesi çerçevesinde yetkili servisler açısından dolaylı rekabet etmeme yükümlülüğüne yol açıp açmayacağı hususu incelenmiştir.

### G.3.2. Prim Sisteminin Kapsamı

- (20) Çelik Motor'un yetkili servislerine yönelik olarak uygulamayı planladığı prim sistemi 3 ana unsurdan oluşmaktadır:
- Hedef Gerçekleştirme Primi
  - KIA Hizmet Standartlarını Gerçekleştirme Primi
  - Yedek Parça Bonusu.
- (21) Bildirim Formu'nda yer verilen bilgilere göre, prim sistemi tüm Çelik Motor yetkili servislerine açık bir sistem olup, tüm servislere belirlenen kriterler, şeffaf ve eşit koşullarda uygulanacaktır<sup>2</sup>. Yetkili servislerin, diğer yetkili servislere ve özel servislere yönelik yedek parça satışları, bu satışı gerçekleştiren yetkili servisin prim hesabına dahil edilecektir.

#### G.3.2.1. Hedef Gerçekleştirme Primi

- (22) Hedef gerçekleştirme priminde, prime esas alınacak yetkili servislerin kişiselleştirilmiş yedek parça hedefleri, Çelik Motor ile yetkili servisler arasında yapılacak mutabakat sonucunda belirlenecektir. Hedeflerin belirlenmesi sırasında yetkili servislerin toplam alımları göz önüne alınmayacaktır. Hedefler, Çelik Motor'dan son 3 yılda yapılan alımlar, bir önceki yıl yapılan KIA markalı araç satışı, enflasyon oranı, ekonomik şartlar, döviz kurlarındaki değişimler, bölge dinamikleri gibi kriterler dikkate alınarak, yedek parça çeşidinin çokluğu nedeni ile hedef adet bazında değil, ciro bazında belirlenecektir. Yetkili servisin ciro bazlı satış hedefini karşılamak amacıyla yedek parça fiyatlarında indirim yapmama yönünde motivasyon oluşmaması amacıyla satış hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı tespit edilirken yetkili servisin parça bazındaki alım fiyatları (Çelik Motor satış fiyatları) göz önünde bulundurulacaktır. Dolayısıyla prim satış primi olmasına rağmen satılan adetlerin alım fiyatları ile çarpılması sonucu oluşacak olan rakam prime esas ciro olarak kabul edilecektir.
- (23) Buna göre aylık bazda yetkili servisler belirtilen oranlarda hedef gerçekleştirme primine hak kazanacaklardır. Dosya içeriğinden baremlerin düşük seviyeden başlatılarak, hedef gerçekleştirme priminin alt sınırının %85 olarak belirlendiği anlaşılmıştır. Hedef gerçekleştirme primine dair en yüksek katsayı ise belirlenmemiştir. Yetkili servis, hedefinin %95'i oranında alım yaparsa ayrıca %5 oranında prime hak kazanacaktır, dolayısıyla prime hak kazanmak için hedefin %100'ünün karşılanmasına gerek yoktur. Satış hedefinin tamamını karşılayan bir alım hedefi yerine %95'lik bir oran öngörülmesinin nedeninin sistem içi alışverişin prim sisteminden dolaylı da olsa etkilenmesinin önüne geçilmesi olduğu ifade edilmektedir. Alım hedefi ile satışında belirlenen hedeflerini yakalayamayacak olmasına rağmen stok tutmak isteyen yetkili servislerin de primden belli ölçüde yararlanmalarının hedeflendiği belirtilmektedir. %110 ve üzerinde hedef gerçekleştiren tüm yetkili servisler %8 oranında prime hak kazanacaktır. Gerçekleştirilecek hesaplamanın son aşamasında ise belirlenen prim katsayısı yetkili

<sup>2</sup> Bu bağlamda prim sisteminin Çelik Motor araç satış operasyonu ile hiç bir ilişkisi bulunmamaktadır.

## 14-54/920-416

servisin alım fiyatına endeksli cirosu ile çarpılarak yetkili servisin hak kazandığı prim miktarı hesaplanacaktır.

### G.3.2.2. KIA Hizmet Standartlarını Gerçekleştirme Primi

- (24) KIA hizmet standartlarını gerçekleştirme priminin yetkili servislere üçer aylık dönemlerde verilmesi planlanmakta olup, üç kalemden oluşmaktadır:
- (25) Bayi Servis Denetleme Formu ( BSDF): BSDF, KIA hizmet standartlarını gerçekleştirme priminin ön şartıdır. Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 3(b). maddesi uyarınca yeterli yedek parça stoğu bulundurup bulundurulmadığının (sadece 100 ile 300 puan arasındadır) ve tesis yeri, ekipman, işletim vb. konularında standartları karşılayıp karşılamadığının belirlenmesi amacıyla kullanılan BSDF'den en az 2000/2.500 puan alan yetkili servisler KIA hizmet standartlarını gerçekleştirme primi için ön şartı yerine getirmiş olacaktır.
- (26) Customer Satisfaction Index (CSI): CSI uyarınca bağımsız bir araştırma şirketince tüm yetkili servislere uygulanacak KIA Satış Sonrası Müşteri Memnuniyeti Anketi'nden 86 puan ve üzeri genel memnuniyet skoru alan yetkili servisler %3 oranında prim almaya hak kazanacaklardır.
- (27) Müşteri Memnuniyeti Bonusu: Çelik Motor tarafından belirlenen ve sirkülerle yetkili servislere duyurulan konularda müşteri memnuniyeti hedefini tutturana yetkili servislere ise ekstra olarak gerçekleştirdikleri satışlardan aylık %1 oranında KIA Satış Sonrası Müşteri Memnuniyet Bonusu verilecektir.

### G.3.2.3. Yedek Parça Bonusu

- (28) Yedek parça bonusunda Çelik Motor ile yetkili servisler arasında karşılıklı mutabakatla belirlenen aylık yedek parça satış hedeflerini 3 aylık dönem boyunca %100 ve üzerinde bir oranla gerçekleştiren ve satış hedeflerinin %95'i oranında KIA kaynaklı yedek parça alımı gerçekleştiren yetkili servislere 3 aylık yedek parça satış cirosunun %6'sı oranında prim verilecektir.
- (29) Aşağıdaki tabloda Çelik Motor'un yetkili servislerine yönelik olarak uygulamayı planladığı prim sistemi ve oranlarına yer verilmiştir:

Tablo-1: Önerilen Prim Sistemi ve Oranları

Hedef Gerçekleştirme Primi ve Oranları		KIA Hizmet Standartlarını Gerçekleştirme Primi ve Oranları		Yedek Parça Bonusu	
Yedek Parça Satış Hedefi Gerçekleştirme (%)	Prim Oranı (%)	Hizmet Baremleri	Prim Oranı (%)	Bonus	Prim Oranı
0-84	0	BSDF>=2000	Ön şart	3 ay %100 ve üzeri hedef gerçekleştirme	%6
85-89	5	CSI>=86	3	3 aylık alımı min. %95	
90-99	6	CSI Bonus	1		
100-109	7	TOPLAM	4		
110+	8				
Hedefinin %95'i kadar alım yaparsa	5				
Max	13				

- (30) Söz konusu prim sistemi sadece yetkili servis ağına ilişkin olup, KIA markalı araçların yetkili satıcısı olamayan ancak, yetkili servis olarak faaliyet gösteren servisler de yararlanabileceklerdir. Dosya içeriği bilgilerden, prim sisteminin amaçlarının aşağıdaki şekilde belirtildiği anlaşılmıştır:

## 14-54/920-416

- Kişiselleştirilmiş hedefler sayesinde düşük iş hacmine sahip yetkili servislerin dahi prime hak kazanarak, büyük iş hacmine sahip servisler karşısında dezavantajlı konuma düşmesinin önüne geçmek,
  - Bireysel kullanıcılara ve sigorta şirketlerine yönelik yedek parça satışlarında iskontoların artmasını sağlamak,
  - Yetkili servislerin özel servisler ile rekabet edebilmesini mümkün kılmak,
  - Çelik Motor yetkili servislerinde hizmet kalitesini ve buna bağlı olarak müşteri memnuniyetini arttırmak, operasyonun devamlılığını sağlamak.
- (31) Mevcut prim sisteminde herhangi bir hedef verilmeksizin yedek parça alımına göre prim hesaplaması yapılırken, önerilen yeni sistem kapsamında yedek parça satışlarına (alım fiyatları üzerinden) göre primlendirme yapılması öngörülmektedir. Önerilen prim sisteminin kişiselleştirilmiş ve sabit baremler içermesi nedeniyle düşük hacimli yetkili servislerin de yüksek primlere hak kazanacağı ve rekabet güçlerinin artacağı ifade edilmektedir. Dosya içeriğinden anlaşıldığı üzere düşük iş hacmine sahip Y yetkili servisi eski prim sistemi uyarınca 12.000 TL (%6) prime hak kazanırken, yeni prim sistemi uyarınca 46.000 TL (%23) prime hak kazanacaktır. Yüksek iş hacmine sahip X yetkili servisi ise eski prim sistemi uyarınca 860.000 TL (%21,5) prime hak kazanırken, yeni prim sistemi uyarınca 920.000 TL (%23) prime hak kazanacaktır.
- (32) Çelik Motor, planlanan prim sisteminde kişiselleştirilmiş hedefler sayesinde düşük iş hacmine sahip yetkili servislerin dahi prim hakkı kazanarak, büyük iş hacmine sahip yetkili servisler karşısında dezavantajlı konuma gelmemelerini, belirlenen hedeflerle yetkili servisler ile özel servisler arasındaki rekabetin artmasını ve Çelik Motor yetkili servislerinde hizmet kalitesini ve buna bağlı olarak müşteri memnuniyetinin artmasını amaçladıklarını bildirmektedir. Bu duruma ek olarak prim sistemi kapsamında servislere getirilen alım hedefleri ile birlikte Çelik Motor, yedek parça arzında devamlılığı sağlayarak tedarik sıkıntısının önüne geçmeyi amaçladıklarını bildirmektedir. Böylece önceden belirlenen alım hedefleri sayesinde üretim ve tüketim öngörülebilirliğinin artacağı, müşterilerin talep ettikleri ürünlere daha kısa zamanda ulaşacağı ve müşteri memnuniyetinin üst seviyeye ulaşacağı ifade edilmektedir.
- (33) Bundan başka, yetkili servislerin rakip markalara ait yedek parça alımı yapmaları yönünde hiç bir engel bulunmadığına, yetkili servislere bu yönde doğrudan ya da dolaylı bir yükümlülük getirilmediğine dikkat çekilmektedir. Dosya içeriği bilgilere göre, gerek KIA sistemi içerisindeki diğer servislere gerekse özel servislere bakım-onarım amaçlı yedek parça satışını kısıtlayacak herhangi bir yükümlülük veya prim kriteri getirilmemiştir. Ayrıca yetkili servislerin, diğer yetkili servislere yönelik yedek parça satışlarının ve özel servislere yönelik bakım- onarım amaçlı yedek parça satışlarının caydırılmaması için bir yetkili servis tarafından diğer bir yetkili servise ve özel servise yapılacak yedek parça satışları, bu satışı gerçekleştiren yetkili servisin prim hesabına dahil edilecektir. Diğer bir deyişle sistem içi alışverişin engellenmesinin veya özel servislere bakım onarım amaçlı yedek parça tedarikinin önlenmesinin söz konusu olmadığı ifade edilmektedir.

### **G.3.3. Prim Sisteminin Rekabet Etmeme Yükümlülüğü Çerçevesinde Değerlendirilmesi**

- (34) Olası rekabet etmeme yükümlülüğünün pazar kapatma etkisine dönüşebilmesi için sağlayıcının ilgili pazardaki pazar gücü önem arz etmektedir. İnceleme konusu prim sistemi bakımından öncelikle göz önünde bulundurulacak husus Çelik Motor'un dağıtımını yaptığı KIA markasının satış sonrası hizmetler pazarındaki pazar payı olacaktır<sup>3</sup>. Çelik Motor'un satış sonrası hizmetler pazarındaki pazar payları, servise giren araç adedi bazında (*trafiğe kayıtlı KIA marka araç adedi KIA yetkili servislerinden hizmet*

<sup>3</sup> Dosya içeriğinde yer alan tüm markaların satış adetlerini içeren verilerden, KIA markasının satış hizmetlerindeki pazarındaki pazar payının (.....) olduğu anlaşılmaktadır.



*alan araç adedi ile oranlanmıştır*) 2011 yılında (.....); 2012 yılında (.....); 2013 yılında ise (.....) olarak, hasar onarımlarında sigorta poliçelerine göre yapılan hesaplama baz alındığında ise (*toplam KIA hasar adedi ile Çelik Motor servislerinde karşılanan KIA hasar adedi oranlanmıştır*) 2013 yılı itibarıyla (.....) olarak hesaplanmıştır.

- (35) Öte yandan dosya kapsamında servis giriş frekansına göre yetkili servisler tarafından kullanılan toplam yedek parça içerisinde Çelik Motor kaynaklı KIA yedek parçalarının kullanım oranı incelenmiş ve Çelik Motor kaynaklı KIA yedek parçalarının toplam yedek parça içerisindeki kullanım oranının (.....) olduğu anlaşılmıştır.
- (36) Dosya içeriğinde yer alan verilerden yola çıkılarak yapılan hesaplamalardan, bir binek araç için 2013 yılında ortalama (.....), bir ticari araç için ise (.....) harcama yapıldığı görülmektedir. Yedek parça harcamaları toplam harcamaların (.....)'üne denk gelmektedir. Bu doğrultuda, 2013 yılında bir binek araç için ortalama yedek parça harcaması (.....) iken bir ticari araç için ortalama yedek parça harcaması (.....). Ortalama yedek parça harcamaları araç sayısı ile çarpıldığında (binek araç için (.....), ticari araç için (.....)) tüm KIA araçların yetkili servisleri kullanması halinde oluşması beklenen yedek parça cirosu toplam (.....) olarak ortaya çıkmaktadır. Hesaplamalar sonucu ortaya çıkan (.....)'lik cironun içerisinde yetkili servislerin kârının da olması nedeniyle doğru bir hesaplamanın yapılabilmesi için öncelikle söz konusu cironun kârdan arındırılması gerekmektedir. Yetkili servislere tavsiye edilen (.....) oranındaki kâr marjı düşüldüğünde, tüm KIA araçlarının yetkili servisleri tercih etmesi durumunda ortaya çıkacak toplam KIA yedek parça pazarı (.....). Bu rakam, Çelik Motor tarafından 2013 yılında yapılan yedek parça toplam satışına ((.....)) oranlandığında Çelik Motor kaynaklı KIA yedek parçalarının toplam yedek parça kullanım oranı (.....) olarak hesaplanmaktadır.
- (37) Diğer taraftan, garanti süresi içerisinde KIA markalı araç kullanıcılarının yetkili servislere bağlılığının ve yetkili servislerin KIA marka yedek parçalara bağlılıklarının daha yüksek olacağı kabulünden hareketle dosya kapsamında garanti kapsamındaki KIA markalı araçların toplam KIA markalı araç parkı içerisindeki oranı incelenmiştir. KIA markalı araçların toplam araç parkı (.....). Araçların iki yıl garanti kapsamında olduğu dikkate alınarak 2012 ve 2013 yıllarında yapılan satışlar hesaplama dahil edilmiştir. 2012 yılında satılan KIA markalı araç sayısı (.....); 2013 yılında ise (.....). Bu doğrultuda yapılan hesaplamada garanti kapsamındaki araçların toplam KIA araç parkına oranı (.....) olarak belirlenmiştir. Çelik Motor verileri uyarınca KIA markalı araçların araç parkı yaşı (.....) olarak hesaplanmaktadır. Bununla birlikte, yetkili servislere giren araçların (.....)'sının 3 yaş altında olduğu anlaşılmış olup, (.....)'ünün 3 yaş üzerinde olduğu, dolayısıyla garanti kapsamında olmayabileceği anlaşılmıştır. Bu kapsamda yetkili servislerin ciroları, garanti kapsamında yapılan ve garanti kapsamında olmayan işlemler bakımından ayrıştırılarak incelenmiştir.
- (38) Dosya içeriğinden, yetkili servislerin garanti kapsamında olmayan araçlar bakımından, elde ettikleri ciroların toplam cirolarının (.....) arasında bir orana tekabül ettiği anlaşılmaktadır.
- (39) Dosya kapsamında, Çelik Motor tarafından uygulanacak prim sisteminin, pazara yedek parça sağlayan diğer yedek parça üreticileri/dağıtıcıları bakımından nasıl bir etki doğuracağına tespit edilebilmesi açısından, Çelik Motor bayileri olan Tek-Kar Otom. San. ve Tic. Ltd. Şti.(Tek-Kar), Özdemirler Otomotiv İnş. İlaç. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Özdemirler), Eresin Petrol İnş. Gıda Tur. Hizm. Otomotiv Taş. San. ve Dış Tic. A.Ş. (Eresin), MEB Başayar Servis ve Yedek Parça İth. İhr. San. ve Tic. Ltd.Şti. (Başayar) ve Gül-Al Otomotiv İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti.'ne (Gül-Al) yöneltilen sorulara verilen cevabi yazılardan, yetkili servisler bakımından parça tedarik etmenin alternatif kanalların

kullanımının zayıf olduğu anlaşılmıştır.

- (40) Hyundai ve KIA marka araçların yedek parçaları tüm dünyada Mobis tarafından üretilmekte, tedarik edilmekte ve lojistiği sağlanmaktadır. Mobis, dünyada Hyundai ve KIA yetkili distribütörleri vasıtasıyla dağıtım yapmaktadır. Türkiye'de kendine ait ayrı bir dağıtım/bayi kanalı bulunmayan Mobis, KIA yedek parça dağıtımı için Çelik Motor'u distribütörü olarak atamıştır. Ancak bu yetkisi münhasır değildir. Nitekim, Mobis tarafından Kore, Dubai gibi ülkelerin yerel distribütör/bayilerine yapılan satışlar ithalat yoluyla ülkemize ulaşmaktadır. Bu kapsamda Kaya Otomotiv ve Yedekparça San.Tic.Ltd.Şti, KIA marka parça ithalatı yapan firmalar arasındadır ve söz konusu şirketin yukarıda belirtilen bayilerin Çelik Motor dışındaki orijinal parça temin kaynaklarından biri olduğu anlaşılmaktadır.
- (41) Bununla birlikte, esasen, garanti döneminde ve garanti kapsamında yapılan işlemlerde yetkili servislerin yedek parça bedelini Çelik Motor'a fatura etmeleri nedeniyle Çelik Motor tarafından tedarik edilen parçaları kullanmak durumunda oldukları açıktır. Garanti döneminde olan ancak garanti kapsamında olmayan parçalar bakımından ise Çelik Motor dışında orijinal parça tedarik eden firmaların tercih edilebileceği açıktır. Nitekim 2005/4 sayılı Tebliğ, sağlayıcının, garanti kapsamı hariç olmak üzere, yetkili servisler tarafından başka kaynaklardan elde edilen orijinal yedek parça veya eşdeğer kalitedeki yedek parçaların kullanılmasını yasaklamasını ağır sınırlama olarak kabul edilmektedir. Ancak sağlayıcı, yetkili servislere, eşdeğer kalitede yedek parça kullanılması halinde müşteriyi önceden bilgilendirme veya faturada söz konusu parçaların markalarının gösterilmesi yükümlülüğünü getirebilir. Buna ilave olarak belirtilmelidir ki, söz konusu parçalar nedeniyle herhangi bir arıza olması halinde, böyle bir işlem nedeniyle garantinin sona erip ermeyeceği hususunun genel hükümler çerçevesinde çözülmesi gerekmektedir. Dolayısıyla yetkili servisler garanti döneminde gerçekleşen ancak garanti kapsamında olmayan işlemler bakımından dahi sağlayıcı tarafından tedarik edilen parçaları tercih edebilmektedir. Bu nedenle yetkili servislerin garanti döneminde yedek parça ihtiyaçlarını sağlayıcıdan karşılamak yönündeki eğilimlerinin temel belirleyicisi, prim sisteminden ziyade garanti ile ilgili hükümler olarak karşımıza çıkmaktadır.
- (42) Garanti dönemi sona erdikten sonra ise yetkili servisler özel servisler ile rekabet etmeye başlamaktadır. Zira tüketiciler daha düşük ücretle hizmet aldıkları özel servisleri tercih etme eğilimi göstermektedir. Dolayısıyla, özellikle 3-5 yaş arasındaki araçlar bakımından yoğun olarak yetkili servis-özel servis rekabeti yaşanmaktadır. Çelik Motor tarafından belirtildiği üzere, yetkili servislere giren araçların (.....) 3 yaş altındadır. Bu nedenle, geriye kalan (.....) oranındaki payın 3 yaş üstü araçlara ait olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, garanti hükümlerine tabi olmayan bu araçlar bakımından alternatif temin kaynaklarının kapanmaması önem taşımaktadır.
- (43) Çelik Motor'un yedek parça kullanım oranı bakımından pazar payının (.....) olduğu dosya içeriğinden anlaşılmaktadır. Prim sisteminin pazardaki etkisinin değerlendirilmesi açısından en önemli faktör, sağlayıcının ilgili pazardaki pazar payıdır. Mevzuat uygulamalarında sağlayıcının ilgili pazardaki pazar payının %30'u geçmesi durumunda rekabet etmeme yükümlülüğünün grup muafiyeti dışında kalacağına ve hakim durum ile ilgili değerlendirmelerin esas alınabileceğine dikkat çekilmektedir. Bu çerçevede, Çelik Motor tarafından farklı yöntemlerle hesaplanan pazar paylarının %30'luk sınıra oldukça yakın olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle, halihazırda zayıf olan alternatif temin kaynaklarının kullanımının, prim sistemi çerçevesinde daha da zayıflayabileceği ve prim sisteminin dolaylı bir rekabet etmeme yükümlülüğüne dönüşebileceği değerlendirilmektedir.



### G.3.4. Menfi Tespit Deęerlendirmesi

- (44) 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesinde; ilgili teŖebbüs veya teŖebbüs birliklerinin baŖvurusu üzerine Kurul'un, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebileceği hükmü yer almaktadır. 2005/4 sayılı Tebliğ'de alımların %30'undan fazlasının sağlayıcıdan temin edilmesine ilişkin yükümlölük getirilemeyeceğine ilişkin düzenleme ile belirtilen amaç, pazarın rakip firma markalarına kapatılmasının önüne geçmek ve dolayısıyla markalar arası rekabetin önünü açmaktır. Çelik Motor'un yetkili servislerine yönelik olarak uygulamayı planladığı prim sistemi uygulamada sadakat etkisi yaratabilecek, alternatif yedek parça sağlayıcılarına yönelik pazarda rekabeti kısıtlayıcı bir etki doğurabilecek ve 2005/4 sayılı Tebliğ'in 3/b bendi ve 6. maddesi çerçevesinde yetkili servisler açısından dolaylı rekabet etmeme yükümlölüğüne yol açabilecek niteliktedir. Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabet kısıtlayıcı etki doğurabilecek prim sistemine Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

### G.3.5. Bireysel Muafiyet Değerlendirilmesi

#### G.3.5.1. Malların Üretim veya Dağıtımı ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (45) Bireysel muafiyet değerlendirmesinde aranan ilk olumlu koşulun sağlanıp sağlanmadığının tespiti ve hangi hallerin ekonomik yarar sağladığı somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmektedir. Genel olarak, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması hallerinde bu koşulun sağlandığı kabul edilmektedir.
- (46) Bildirim Formu'nda, prim sistemi ile yetkili servislerin performanslarının, hizmet kalitelerinin ve özel servislerle rekabet güçlerinin artırılmasının amaçlandığı belirtilmiştir. Bu bağlamda önerilen prim sisteminin uygulamaya geçmesi sonucunda düşük hacimli yetkili servislerin daha yüksek primlere hak kazanacağı ve rekabet güçlerinin artacağı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan, prim sistemi, yetkili servislerin eş değer yedek parça kullanımını veya orijinal yedek parçaları alternatif kaynaklardan tedarik etmelerini engelleyecek bir doğrudan yükümlölük veya teşvik içermemektedir. Ayrıca yetkili servislerin, diğer yetkili servislere ve özel servislere yaptıkları bakım- onarım amaçlı yedek parça satışları da bu satışı gerçekleştiren yetkili servisin prim hesabına dahil edilecektir. Satış odaklı bir prim sistemi kurulmasının pazarlama faaliyetlerini ve hizmet kalitesini artıracığı, prim sistemi kapsamında yetkili servislere getirilen alım hedefleri ile de ürün arzının devamlılığının sağlanacağı ve tedarik sıkıntısının önüne geçilebilecektir. Bu çerçevede, muafiyetinin ilk koşulunun sağlandığı kanaatine ulaşılmıştır.

#### G.3.5.2. Tüketicinin Yarar Sağlanması

- (47) Prim sistemi ile sağlanan mal arzında devamlılığın, tüketicilere ürünlere daha kolay ulaşma imkanı ve fiyatlarda düşüş olarak olumlu yansıtacağı kanaati oluşmuştur. Prim sisteminin bireysel kullanıcılara ve sigorta şirketlerine yönelik yedek parça satışlarında indirimlerin artmasını öngördüğü anlaşılmaktadır. Bundan başka, prim sistemindeki müşteri memnuniyeti ve hizmet kalitesi odaklı kriterler sayesinde, yetkili servislerin prim oranlarını yükseltmek için verdikleri hizmetin kalitesini de arttıracakları değerlendirilmiştir. Bildirim Formu'nda mevcut durumda sigorta şirketlerine sadece iki büyük yetkili servis tarafından parça tedariki yapıldığı belirtilmiştir. Bu bağlamda prim sisteminin uygulanması sonucunda diğer yetkili servislerin -*özellikle düşük iş hacmine sahip yetkili servislerin*- de sigorta şirketlerine parça tedarik edebilecek konuma geleceği beklenmektedir. Prim sisteminin kişiselleştirilmesi ile küçük bayilerin daha rekabetçi fiyatlar ile satış

yapabileceği belirtilmektedir. Böylece hem fiyatlarda indirimle gidileceği hem de kasko kapsamında araçları tamir edilen tüketicilerin yedek parça tedarik edilmesi için geçirdikleri bekleme süresinin kısılacağı ifade edilmektedir. Dolayısıyla muafiyetin ikinci koşulu da sağlanmaktadır.

### **G.3.5.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması**

- (48) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (c) bendi bağlamında ilgili pazarın önemli bir kısmında rekabetin ortadan kalkmaması şartının sağlanıp sağlanmadığının analizi, anlaşmanın niteliği ve kapsamı, taraflarının ve rakiplerin pazardaki konumları, pazarın ve işbirliğine konu ürünün özellikleri, giriş engelleri, pazarın doygunluk seviyesi, tüketici tercihlerinin ne ölçüde kısıtlandığı gibi unsurların değerlendirilmesini gerektirmektedir. İlgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkıp kalkmadığı değerlendirilirken dikkate alınması gereken başlıca hususlar; pazarda halihazırda giriş engellerinin olup olmadığı, hakim durumda olan bir teşebbüsün bulunup bulunmadığı, dikey anlaşmalar aracılığıyla giriş engeli yaratılıp yaratılmadığı, pazarın yapısı, tüketici tercihlerinin ne ölçüde kısıtlandığı olarak sıralanması mümkündür.
- (49) Uygulamaya geçirilecek olan prim sisteminin yetkili servisler üzerinde yaratacağı etkiyi geleceğe dönük olarak analiz edebilmek için gerekli en önemli veri prim sistemini uygulayan sağlayıcının ilgili ürün pazarındaki toplam pazar payıdır. Sistemin uygulamaya girmesi ile esas olarak beklenen yedek parça alışı ve satışlarında artış olmasıdır. Her ne kadar yetkili servislere verilen hedeflerin belirlenmesi sırasında yetkili servislerin toplam alımları göz önüne alınmayacak olsa da, indirim oranlarının yüksekliği karşısında yetkili servislerin alımlarını Çelik Motor'a kaydırmaları muhtemeldir. Sonuç olarak muafiyetin üçüncü koşulunun da sağlandığı kanaatine varılmıştır.

### **G.3.5.4. Rekabetin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması**

- (50) Bir anlaşmanın bireysel muafiyet alabilmesi için gerekli son koşul, anlaşmanın ilk iki olumlu koşuldaki yararların elde edilmesi için rekabeti daha az sınırlayıcı bir yöntem söz konusu olmamasıdır. Bu koşul altındaki değerlendirmelerde genel olarak sözleşmenin rekabeti kısıtlayıcı hükümlerinin, sözleşmeden elde edilecek faydaların sağlanması için zorunlu olup olmadığı dikkate alınmaktadır.
- (51) Başvuru konusu işlem bakımından yapılan analiz, sağlayıcı tarafından kurulacak ve uygulanacak olan prim sisteminin düşük hacimli yetkili servislerin daha yüksek primlere hak kazanmasına ve rekabet güçlerinin artmasına imkan vereceğini, pazarlama faaliyetlerini ve hizmet kalitesini artıracığını, yetkili servislere getirilen alım hedefleri ile de ürün arzının devamlılığının sağlanacağını ve tedarik sıkıntısının önüne geçilebileceğini göstermektedir. Mevcut koşullar altında böyle bir sistemin tüketiciye fayda sağlama ihtimalinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla söz konusu sistemin, rekabeti zorunlu olandan fazla sınırlamayacağı ve muafiyetin dördüncü koşulunu da sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

**H. SONUÇ**

(52) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. Çelik Motor Ticaret A.Ş. ile yetkili servisleri arasında imzalanan "Yetkili Servis İşletme Sözleşmesi"nin 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere ilişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile sağlanan muafiyetten yararlandığına
2. Çelik Motor Ticaret A.Ş. tarafından KIA yetkili servislerine uygulanması planlanan "KIA Yedek Parça Prim Sistemi"ne ise 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, söz konusu prim sistemine ilişkin olarak Kanun'un 5. maddesi uyarınca bu sisteme 5 yıllığına bireysel muafiyet tanınmasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir